

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Elżbieta Bojanowska
Podsekretarz Stanu

DPS-IV.071.2.2016.AM

Warszawa, dnia 21 marca 2016 r.

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -03- 23
ZAL.	NR .....

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku

W odpowiedzi na pismo z dnia 25 lutego br. w sprawie sytuacji osób, które zamieszkują na terenie rodzinnych ogrodów działkowych, proszę przyjąć następujące wyjaśnienia:

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej monitoruje sytuację osób bezdomnych, szczególnie tych przebywających poza placówkami, w tzw. miejscach niemieszkalnych, do których należą m.in. pustostany, domki i altany działkowe. Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu z *Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych*, przeprowadzonego w nocy z 21 na 22 stycznia 2015 r., na terenie ogrodów działkowych przebywa 6 316 osób. Z informacji uzyskanych od Wojewodów wynika jednak, że tylko w województwie kujawsko-pomorskim w badaniu uwzględniono wszystkie osoby przebywające na działkach, również te zamieszkujące domy- ogrzewane, posiadające pełny węzeł sanitarny oraz dostęp do prądu. W pozostałych województwach nie brano pod uwagę takich osób i rodzin, gdyż zamieszkując lokal mieszkalny nie spełniają one kryteriów definicji osoby bezdomnej zawartej w ustawie o pomocy społecznej.

W odpowiedzi na apel wystosowany do Wojewodów 15 stycznia br. z prośbą o koordynację działań na rzecz bezdomnych rodzin z dziećmi, Wydziały Polityki Społecznej poinformowały, że zbierają informacje z gmin odnośnie przyjętych planów i harmonogramów zapewnienia tym rodzinom samodzielnych lokali mieszkalnych. Przypadki zagrożenia rodzin bezdomnością traktowane są priorytetowo, stąd polityka mieszkaniowa gmin prowadzona jest

w sposób umożliwiający w pierwszej kolejności uzyskanie mieszkań socjalnych przez te rodziny. Natomiast w sytuacji braku wystarczającej liczby mieszkań socjalnych w mieszkaniowym zasobie gminy, rodziny znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji kierowane są do odpowiedniego ośrodka wsparcia, ośrodka interwencji kryzysowej, ewentualnie do mieszkania chronionego.

Z informacji przekazywanych Wojewodom przez ośrodki pomocy społecznej wynika, że wśród powodów zamieszkiwania na działkach wskazywane są najczęściej: brak uprawnień do przydziału mieszkań z zasobów gminy, brak wystarczających środków na zakup lub wynajem mieszkania na otwartym rynku oraz niechęć dzielenia mieszkania z innymi członkami rodziny. Część rodzin w ogóle nie ubiega się o mieszkanie z zasobu gmin, gdyż w sposób świadomy sprzedała posiadane mieszkania, a za część uzyskanych w ten sposób środków finansowych zakupiła działkę ogrodniczą wraz z domkiem. Stał się on docelowym miejscem zamieszkania, za które rodziny te nie ponoszą stałych comiesięcznych opłat.

Osoby zamieszkujące na działkach są grupą niejednorodną, tak pod względem powodu wyboru takiego miejsca pobytu, jak i sytuacji materialnej. Pracownicy socjalni prowadzą stały monitoring warunków bytowych osób zamieszkujących ogródki działkowe. Działania te ulegają znacznemu zintensyfikowaniu w okresie jesienno-zimowym. Znaczący udział biorą w nich funkcjonariusze Straży Miejskiej (gminnej), pracownicy ogródków działkowych i przedstawiciele organizacji pozarządowych. Każdy sygnał o pogorszeniu się warunków życia, stanu zdrowia czy sytuacji materialnej jest niezwłocznie sprawdzany i podejmowane są wszystkie możliwe działania, aby pomóc tym osobom.

Rodziny znajdujące się w sytuacji materialnej uprawniającej do pomocy społecznej korzystają ze wsparcia materialnego w postaci zasiłków przyznanych z powodu bezrobocia czy długotrwałej choroby. Objęte są one także pomocą w postaci pracy socjalnej, posiłków dla dzieci oraz opału na zimę. Źródło utrzymania stanowią również świadczenia alimentacyjne, zasiłki dla bezrobotnych oraz wynagrodzenia za pracę.

Ustawa o rodzinnych ogrodach działkowych, na podstawie której swoje uchwały podejmuje Polski Związek Działkowców, znajduje się w gestii Ministra Infrastruktury, stąd wszelkie ewentualne zmiany legislacyjne w tym zakresie mogą zostać przeprowadzone jedynie w tym resorcie. Jeśli w wyniku działań zarządów ogrodów działkowych okazałoby się, że osoby zamieszkujące na stałe na ich terenie zostałyby pozbawione dachu nad głową, wówczas to gmina, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.), ma obowiązek zapewnić im schronienie.

Jednocześnie informuję, że do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przesłano stanowiska kilku Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Działkowców w przedmiotowej sprawie, w których przedstawiają one obraz i skalę zjawiska zamieszkiwania na działkach różniący się od tego przekazanego Panu Rzecznikowi przez Wielkopolskie Stowarzyszenie Lokatorów oraz Stowarzyszenie Ogrodów Działkowych „Forsycja”. Obie strony odmiennie interpretują zapisy ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych, stąd Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie posiada kompetencji, aby rozstrzygnąć, argumentacja której ze stron jest słuszna.

Podsumowując, mogę zapewnić Pana Rzecznika, że każdej osobie znajdującej się w sytuacji kryzysowej, jaką jest utrata schronienia, zostanie udzielona niezbędna pomoc przez zobligowane do tego jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

 poważam ciem

PODSEKRETARZ STANU

Elżbieta Bojanowska